

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > פרשת השבוע תשסה 014 וארא

פרשת השבוע תשסה 014 וארא

א

"וידבר א-לקים אל משה, ויאמר אליו אני הוי"ה. וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בק-ל ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם" (ו, ב-ג).

אומר רש"י: "וארא- אל האבות. בק-ל ש-די- הבטחתיים הבטחות, ובכולן אמרתי להם אני ק-ל ש-די. ושמי ה' לא נודעתי להם- לא הודעתי אין כתיב כאן אלא לא נודעתי, לא נכרתי להם במדת אמיתות שלי שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי, שהרי הבטחתיים ולא קיימתי".

כפשוטו, מה שמבורר, התגלה כאן נקודת החילוק בין המהלך שנקרא אבות, לבין המהלך שנקרא משה רבנו, וארא אל האבות- שה מהלך אחד, המהלך השני, הוא מהלך של משה רבנו, מה שרש"י מביא אחרי זה מחז"ל, ורבותינו דרשו לענין של מעלה, שאמר משה למה הרעות, אמר לו הקב"ה, חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות, הרבה פעמים נגליתי עליהם בק-ל ש-די, ולא אמרו מה שמך, ואתה אמרת מה שמו מה אומר אליהם.

חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות, כלומר בפרשה כאן, מתגלה כאן שיש שתי בחינות: יש את המהלך של האבות, ויש מהלך של משה רבנו. אלו הן שני מהלכים.

ב

באמת חז"ל אומרים, דרך ארץ קדמה לתורה. הרי התורה שאנחנו קבלנו, משה קיבל תורה מסיני, זהו מהלך של אלפיים שנה תורה, המהלך של האבות הוא במהלך של דרך ארץ קדמה לתורה, דרך ארץ בגימ' תפיל"ה, זו הבחינה שהתפילות אבות תיקנום לחד מאן דאנמר, השורש של התפילה היא באבות. משה רבנו הוא שורש של התורה, משה קיבל תורה מסיני, האבות הקדושים, הם שורש לדרך ארץ, שורש לתפילה גם כאן בפרשה זה מתגלה בפסוק, כמו שכתוב, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, אומר בעל הטורים נאקת בא"ת ב"ש, טתד"א, בגימ' האבות, לומר לך, שצעקת האבות ותפילתם כלומר הכח שמתגלה כאן בנקודה של הגאולה, ממצרים הוא הכח של התפילה של האבות. האבות הוא מהלך של דרך ארץ, מהלך של תפילה. תפילות אבות תיקנום. משה רבנו הוא גילוי של מהלך של אלפיים שנות תורה, עיקר התורה הירדה לעולם ע"י משה רבנו. ודאי שיש את הבחינה של התורה שבאבות, אבל שורש הנקודה של משה רבנו הוא שורש התורה, ושורש הנקודה של האבות, היא נקודת הדרך ארץ נקודת התפילה.

זה מה שמתגלה המהלך באבות, חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות, המהלך של האבות, כמו שיש בלשון הבעל הטורים, וארא אל אברהם- ס"ת אַלֵם, שעשו עצמם אלמים, ולא הרהרו אחר מידותי, המהלך שיש באבות,

ולא הרהרו אחר מדותי, מה הכוונה? כביכול משה הרהר אחר מדותיו שלהקב"ה?! חס ושלום הרהרו כפשוטו, אלא עצם הרהרו להבין את המדות, זה נקרא הרהר אחר המדות. הרהר לברר את המדות. להשיג את המדות, לקבל אותן בדעת, זה נקרא הרהר אחר מדותי, הרהרו להבין, לא הרהרו ח"ו של ספקות, לא בזה עסקינן, למה הרעות לעם הזה, למה זה שלחתי? מאז באתי לדבר אל פרעה הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך, כלומר המהלך שמתגלה כאן, שמשא רבנו מה שמו, לא שאלו מה שמו כמו שכתוב באבות, ולא אמרו לי מה שמך, ואתה אמרת מה שמו מה אומר אליהם? הרהר אחר מדותי לברר את השם זו בחינת משה שם ה, כידוע שאלו אותיות משה, כלומר המהלך שמתגלה כאן באבות, הוא מהלך שלא הרהרו אחר מדותי, . קבלת הדבר לא בכלי של דעת אלא בכלי של אמונה, מה שאין כן במשה רבנו מתגלה, מהלך לברר את הדבר, להבין את הדבר, לקבל אותו בכלי שנקרא דעת.

אלו הם המהלכים שיש מהלכים של אבות, שזהו מהלך של ביטול, לא הרהרו אחר מדותי, לא נודעתי, לא נכרתי להם, וזה לא מקרי, אלא זה הבעצם של הנקודה כי שורש עבודתם היא לא היתה להכיר ולהבין, לא נודעתי לא היתה בנקודת דעת, אלא בנקודת האמונה. רצו אחרי כסוסים בין בצעי המים, כמו שכתוב בלשון חז"ל, מה שאין כן במשה מתגלה מהלך חדש, להבין להשיג, הרהר אחר מדותי, כביכול, הוא מהרהר להשיג את המדות, להבין אותן, מה שמו מה אומר אליהם? זה החילוק המהותי בין הנקודה של האבות, המהלך של עבודת האבות, למהלך של עבודת משה רבנו.

כשחז"ל באים ואומרים לנו דרך ארץ קדמה לתורה, כמו שאמרנו דרך ארץ בגימ' תפילה, שזו בחינת תפילות אבות תיקנום, יש לנו כאן ברור בנקודת הצירוף את המהלך של האבות למהלך של משה. הרי פשוט וברור הדבר, שאלו לא מהלכים נפרדים זה מזה, הרי כפשוטו יש שבעה רועים, ובכללם האבות ומשה רבנו, זה ברור ופשוט שנקודת האבות ונקודת משה שייכי אהדדי, נקודת הצירוף היא בהכרח קיימת בין המהלך של האבות למהלך של משה רבנו. מהו מהלך, מהיא נקודת הצירוף בין המהלכים? בין המהלך של האבות, דרך ארץ, תפילה, לבין המהלך של משה רבנו דעת?

בודאי שעל פני שטחיות הדברים כבר מתגלה שהרי מי שגרם כביכול מצד התפיסה הפשוטה שגרם כאן לגלות של מצרים, זה אברהם אבינו שאמר במה אדע כי אירשנה? על זה אמר לו הקב"ה ידוע תידע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, כלומר אברהם נגע כאן בנקודת הדעת, במה אדע כי אירשנה? כאן היתה נקודה של נגיעה שאברהם נוגע בנקודת הדעת, וממילא מתגלה ידוע תדע דייקא, כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, כלומר המעבר בין המהלך של האבות שהוא מהלך שלא הרהרו אחר מדותי, לבין המהלך של גילוי הדעת, גילוי בחינת משה, חייב שיהיה איזה גילוי של דעת בנקודת האבות. כאשר אברהם שואל במה אדע? כלומר הוא כן כביכול יש כאן איזו נקודה שללהרהר אחר המדות, להבין את המדות, ודייקא שם בפשרה כתוב ויאמן בה' ויחשבה לו צדקה על בשורת הזרע, כלומר השורש של נקודת האבות זה נקודת ויאמן, משה רבנו מאמין בהקב"ה ויחשבה לו צדקה, אבל יש את נקודת הצירוף בין המהלך של האבות למהלך של משה, בין המהלך של האמונה, מהלך הדרך ארץ, מהלך התפילה, לבין מהלך של הרהרו אחר המדות, השגת המדות בדעת, ושורש לזה זה אברהם שאמר במה אדע, ונאמר לו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, הוא אמר במה אדע והקב"ה אומר לו ידוע תדע. זו שייכות מחד, מה שאברהם היה הכנה לגלות, להתחברות להתקשרות, לנקודת הדעת.

אבל מאידך, הרי כידוע שה'דעת' היתה בגלות, כמו שכתוב באר"י ומובא הרבה בספרים, ודייקא הגאולה היתה ע"י משה שהוא סוד הדעת, העומק של הדברים.

מה שהדעת היתה בגלות זו אותה נקודה שמשא נוגע בנקודה שהדעת נעלמת, בודאי שהוא נוגע בה מצד הבחינה שהוא בא לגלות כאן את הדעת, הוא בא להוציא את הדעת מהגלות, אבל משה רבנו הולך לפרעה, ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, וכי ישמעני פרעה? ואנכי ערל שפתיים?! זה אחד מעשרה ק"ו שבתורה, וידועה השאלה, מה הק"ו, הרי בני ישראל לא שמעו מקוצר רוח ומעבודה קשה, פרעה לא שומע מחמת ערל שפתיים. אבל בעומק, דעת גנוז בפומיה, וכשם שבני ישראל לא שמעו אליו מקוצר רוח ומעבודה קשה, כלומר שהיתה חסרה כאן את נקודת הדעת, שהדעת בגלות, כך גם פרעה לא שומע, ואנכי ערל שפתיים, שהדעת נעלמת וממילא הדברים לא מתקבלים, אבל בעצם המהלך שמשא רבנו הולך ומדבר אל בני ישראל, ובני ישראל לא שמעו אליו מקוצר רוח ומעבודה קשה, הוא נגע בנקודה שהדעת נעלמת, ודייקא זו הנקודה של ההתקשרות של האבות במשה, ומשה באבות.

שרשי ההכנה של ההתקשרות של אברהם, של האבות בכללם, בנקודת הדעת, היא במה שאברהם אמר, במה אדע כי אירשנה, ידוע תדע כי גר יהיה זרעך, ומאידך התקשרות משה בנקודה שלמעלה מן הדעת, היא בעצם הדבר שהוא נוגע בגלות, ששם זו נקודת העולם של הדעת. אנחנו רואים הרי שהאבות היו הכנה לגלות, אברהם ירד למצרים, יעקב ירד

למצרים, הוא היה ההכנה לנקודת הגלות, זה מצד התפיסה של האבות שבעומק, הם מקשרים את עצמם לגלות, בבחינה של במה אדע, ומאיך העצמיות של הגלות זה הבחינה שהדעת נעלמת, זה גופא השורש של האבות, שנקודת הגילוי שלהם היא לא בדעת, נמצא שבעומק, הגלות והגאולה, הגלות זו בחינת האבות, והגאולה זו בחינה של משה, נקודה שהדעת נעלמת, זה למעשה הבחינה של האבות, משה רבנו בא לתבוע גאולה, ומאז באתי לדבר אל פרעה, הרע לעם הזה, והצל לא הצלת את עמך, כלומר, משה בא לתבוע גאולה, האבות, היו הכנה לגלות, אבל הם לא היו כביכול תביעה לגאולה, המעשה אבות סימן לבנים שהם יצאו מהגלות, כשם שאברהם עלה ממצרים, יעקב עלה?? ירד ממצרים, מי שתובע בעצם את הגאולה, זה משה רבנו כי נקודת ההעלם של הדעת היא סותרת את גילוי הדעת דידיה, נמצא שיש כאן את נקודת ההתקשרות, בין האבות ומשה, מכמה פנים, אבל נקודת הדברים שההעלם הדעת זו בחינת האבות, וגילוי הדעת זו בחינת משה רבנו, אלא שיש העלם כמובן שלמטה מהדעת, ויש העלם שלמעלה מהדעת, אבל בשורש הם אחד, מצד הכלים איך הם מקבלים את זה? בכל מקום שנמצא את נקודת האבות, נמצא את הנקודה שאין בה דעת כביכול, וכשנמצא את נקודת משה, נמצא את נקודת הגילוי של הדעת, וזו בחינת הגלות, בחינת הגאולה, נקודת גילוי הדעת, והגלות בחינת העלם הדעת.

כשחז"ל אומרים לנו דרך ארץ קדמה לתורה בעצם כתוב כאן שהשורש הנקודה של הדעת שהיא בחינת תורה, היא בעצם בנקודה של דרך ארץ, בנקודה שהיא לא נודעת, דרך ארץ קדמה לתורה, הדרך ארץ קודמת לנקודת הידיעה, אנחנו רואים, שבעצם משה רבנו הי המהלך של דור המדבר, של דור דעה, אבל להיכנס לארץ, הם לא נכנסו, להיכנס לארץ ישראל, משה רבנו הרי נולד במצרים, חי במצרים, עיקר ימיו היו במדבר, לאחר מכן ארבעים שנה בארץ לא זרועה, נקודת הארץ ישראל היה בה בחינה של העלם למשה רבנו, איך הוא ניסה להיכנס לארץ חשאל? ואתחנן אל ה' - בגימ' תפילה, תקט"ו תפילות הוא התפלל, כלומר להיכנס לארץ שזו בחינה של דרך ארץ, הוא ניסה בכח האבות, לא בכח הדעת, כח הדעת לא עזרה לו להיכנס לארץ, להיכנס לארץ ישראל, זה רק במהלך של תפילה, אבות, הארץ הובטחה, לאברהם, ליצחק ליעקב, יש כאן הבטחות שהקב"ה אומר להם שיקבלו את הארץ, אבל למשה רבנו אין הבטחה לארץ, הוא לא נכנס, לא רק שאין הבטחה, וגם לא לזרעו. אברהם יצחק ויעקב, יש כאן מהלך של לך אתננה, לזרעך אתננה, כל המהלכים שמוזכרים שבספר בראשית, יש הבטחה על הארץ לזרעם, כמו שמוזכר כאן בפסוק וגם הקימותי את בריתי איתם לתת להם את ארץ כנען ארץ ארץ מגוריהם אשר גרו בה, דייקא ושמי ה' לא נודעתי להם, אז גם את והקימותי את בריתי איתם לתת להם את הארץ. זה מה שאומר רש"י כי לך ולזרעך, ליצחק נאמר כי לך ולזרעך, לאברהם ליעקב, יש כאן מהלך שמתגלה שהארץ נתנה לאבות, כשמשו רבנו בחינת דעת רוצה להיכנס לארץ, הוא לא נכנס בכח הדעת, הוא יבקש להיכנס רק בכח התפילה, הדרך ארץ, הבחינה לקבל את הארץ, הוא כח של אבות, לא כח של משה, התהלך לפני ה' בארצות החיים, הנקודה שהאדם מגיע לארץ ישראל, ארץ החיים, היא בהתבטלות של הדעת, שזה סוד הגאולה השלמה למעשה. הגאולה החלקית שהיתה שהיא היציאה ממצרים, היה דור דעה, דור המדבר, ארבעים שנה, אבל להביא לנקודה האחרונה, זה בעצם כח האבות, בהצטרפות של כח האבות, מה שמה ניסה להתאחד, נמצא שהראשית של המהלך הוא אבות, שקדמו למשה, אחרי זה יש משה, לאחר מכן חוזר המהלך של כח האבות, הכניסה לארץ ישראל הוא בכח של האבות, הירושה היא כח של אבות, ארץ ישראל נתחלקה ליוצאי מצרים כמו שאומרת הגמ' בב"ב ביש נוחלין, אבל בעומק מה שהתחלקה, ליוצאי מצרים, זה מכח וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, שמצרים מעבידים אותם, ואזכור את בריתי, לכן אמור לבני ישראל, אני ה' והוצאתי אתכם, דייקא כתוב, כאן, שנקודת הגאולה, שהקב"ה בא לבשר כאן על הגאולה, וארא אל אברהם אל יצחק ואל שדי, ושמי ה' לא נודעתי להם, וגם הקימותי את בריתי, הגאולה שתהיה לעתיד ירושת ארץ ישראל היא בכל האבות, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, הכח שהוציא אתכם ממצרים בעצם הוא נקודת התפילה כמו שהזכרנו את בעל הטורים, שזה בגימ' האבות, המשך הפסוקים - והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב, ונתתי אותה לכם מורשה, אני ה', וידבר כן משה אל בני ישראל, ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, כי הדעת נעלמת, ואף שבודאי בסוף מצרים היתה גאולה לדעת, אבל זו נקודת האמצעי, להבין את נקודת הדעת לחזור חשורש הגלות, שהוא למעלה מן הדעת, להתלבשות של הגלות, לשורש של הגלות, שהוא למעלה מן הדעת. העומק, של שורש הגדולה הוא בעצם במהלך של אבות. המהלך של האבות, זה גופא הגאולה. כאשר משה רבנו שואל מה שמך, כן אומר אליהם, הקב"ה אומר לו אהיה אשר אהיה שלחני אלכם, זה השם של הגאולה, אומר כאן הבעל הטורים בפרשה, שהר"ת של אברהם יצחק ויעקב, הוא כתב א' דא'ברהם, וי' די'צחק, וי' די'עקב, עולה כ"א, כמנין אק"ה, כלומר, נקודת הגאולה זה בעצם השם של אברהם, כל הבחינות שמוזכרות כאן, לאורך כסדרמבורר כאן, /שכח הגאולה, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, השם אקיה שהוא שם של הגאולה וכו', הכח הוא כח של האבות, אף שבהתלבשות יש כאן נקודה של משה, שהוא נקודת הגואל, אני ראשון והוא אחרון, עד כי יבא שילה, דא משה, כמו שכתוב בצתישראל ממצרים, אבל הכח של הפנימיות שמנהיג את הנקודה, הוא כח של אבות, כח התפילה שבאבות, זה הכח שמוליך כאן את הנקודה של הגאולה, הדעת היא ההתלבשות שמנהיגה את הגאולה, אבל עצמיות, כח הגאולה כמות שהוא, הוא כח האבות, זה תכלית הגאולה, להגיע לארץ ישראל, זו המציאות שהגלות העלמית, וזה התכלית ששם הגלות צריכה להגיע לנקודת הגאולה, צריכה לנקודה הזו, זה כח האבות, כח התפילה.

כשהוזכר בהתחלה דברי רש"י, שרש"י אומר: ושמי ה' לא נודעתי להם לא ידעתי אין כתיב כאן, אלא לא נודעתי, לא נכרתי להם במדת אמיתיות שלי שעליה נקרא שמי, שנאמן לאמת דברי, שהרי הבטחתי ולא קיימתי.

המושג של הבטחתי ולא קיימתי, זו נקודת השארת הדבר בכח בלי ההוצאה שלו לבפועל. זו הבחינה של דרך ארץ שקדמה לתורה. הבכח כשהוא לא יוצא לבפועל הוא נקודה של דרך ארץ, הרי איסתכל באורייתא וברא עלמא, נמצא שכח התורה היה ההוצאה של הבכח לבפועל, איסתכל באורייתא וברא עלמא, התורה היא הכח של ההוצאה של כל דבר מהבכח לבפועל, העמדת הדבר כמות שהוא בכח, בלי ההוצאה שלו לבפועל, זה הגילוי של המהלך של האבות, להוציא דבר מכח לפועל, זה כח הדעת, כח דמשה, משה קבל תורה מסיני, כלומר הוא הוציא את התורה מנקודת העולם לנקודת גילוי, חמדה גנוזה, משה הוציא אותה מנקודה של גנוזה לנקודה של גילוי, ארץ יראה ושקטה, היה מהלך של מתן תורה באיתגלות, זה כח משה, אבל הדבר כמות שהוא בכח, בחינה של קודם מתן תורה, לא רק בנקודת זמן, אלא בנקודת המהות של קודם מתן תורה, היא אותה נקודה שהתורה מונחת במהלך של בכח, זה מהלך של האבות, הבטחתי ולא קיימתי, הבטחתי ולא קיימתי כלומר, זה אותו גילוי של הדבר כמו שהוא נשאר בשורשו בלי נקודת ההתגלות לנבראים, וההתקשרות לשם, היא לא בנקודה של הוצאה מן הבכח לבפועל, אלא בהתדבקות בנקודת הבכח, זה המהלך של הגילוי של האבות, הדרך ארץ קדמה לתורה, הרי כמובן זה לא ענין של זמן, אלא הקדימה כאן כלומר, זו העמדת הדבר של התורה בכח, היא קודמת להוצאה של התורה מן הבכח לבפועל, היא מעמידה את הדבר כמות שהוא בכח, זה דרך ארץ קדמה לתורה. זהו הכח שנמצא באבות, מעצמו למד תורה, כמו שכתוב באברהם, הכוונה שזו נקודת העצם, שהיא למעלה מנקודת ההשתנות שהיא יוצאת מהבכח לבפועל, נקודת העצם לא משתנית, כלומר יש מה שהבכח יוצא לבפועל, ויש מה שהבכח למעלה מההוצאה שלו לבפועל, נקודה עצמית, זו הבחינה של התורה של האבות.

כל מצוותיך אמונה, הכוונה באותו מהלך שבשורש שלה היא בכח, היא לא ניתת לאחיזה היא לא ניתת לתפיסה היא לא ניתת להשגה, זהו המהלך שמתגלה באבות. הבטחתי ולא קיימתי דייקא זה לא מקרי שהיה כאן חסרון של ההוצאה מן הבכח לבפועל, שהזמן עדיין לא נתן את ההוצאה. מה שאברהם קיבל את הארץ בנקודה של הבטחה, ויצחק קיבל את הארץ בנקודה של הבטחה, ויעקב קיבל את הארץ בנקודה של הבטחה, ועדיין זה לא התקיים, זהו מהלך בעצם שההתדבקות של האבות היתה להתדבק בנקודה של הבכח, בנקודה של ההבטחה ולא בנקודה של הקיום. נקודה של הקיום, זו נקודה של המקבל שהוא משיג את הדברים, שהוא מקבל את הדברים, אבל ההתדבקות בנקודת ההבטחה בלי ההוצאה שלו לבפועל, זו נקודת האמונה, זו ההתדבקות בשורש הדברים ולא בהתפשטות. לא כיצד מושגים אצל המקבל, כי הרי עדיין אין הבטחה, הוצאה המן הבכח לבפועל, אין קיום של הדבר.

נמצא א"כ, שהעומק של הנקודה של הגאולה, הוא למעלה מנקודת הגאולה כפשוטו. הרי ברגע שהקב"ה אמר לאברהם אבינו, ידוע תידע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה, וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול- זו עוד הבטחה, אצל אברהם זה התקיים בנקודה של הבטחה, אבל לא בנקודה של קיום, כאשר בני ישראל הגיעו לנקודה לנקודה הזו, של ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, וזה יצא מן הבכח של ההבטחה לנקודה של הקיום, כאן ישנם שני אופנים איך נדבקים בדבר, האם מקבלים את הגאולה בנקודת הקיום, של הגאולה, או בנקודת ההבטחה שלמעלה מנקודת הקיום? כל זמן שהקיום לא נמצא בעולם, פשוט שאי אפשר להתדבק בקיום אלא רק בהבטחה, שזה היה המהלך של האבות. אבל בשעה שהנקודה של ההבטחה יוצאת מן הבכח לבפועל, הוא אחרי כן יצאו ברכוש גדול מתגלה בפועל, זו בחינת משה, ועל פני השטח, התראות השטח, ההתדבקות בגאולה היא ואחרי כן יצאו ברכוש גדול בפועל, אבל יש כאן עומק. גם כאשר נקודת הבכח יצאה לבפועל, יש כאן את האחריות כן יצאו ברכוש גדול, הבטחתי וקיימתי והקיימתי נמצא בגילוי, הרי יש עולם שנה נפש, והנפש תמיד קיים המהלך של ההבטחה ולא קיימתי, ואף בשעה שההבטחה מתגלה ע"י הריימתי, העבודה הנאצלה והעליונה יותר, היא לדבק את הנפש לנקודה של ההבטחה 'ולא' קיימתי, זו ההתדבקות בנקודת האבות בגאולה, נמצא שבגאולה עצמה מתגלות שתי בחינות, הבחינה של ההבטחה וקיימתי, זו הגאולה במשה, והבחינה של הבטחתי ולא קיימתי, זו בחינת הגאולה דאבות, עצם הגלות, זה גופא שורש הגאולה, והנקודה של וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, כלומר היה כאן מהלך של נקודת האבות היתה בגילוי ואין הכוונה רק כמו כפשוטו שזה היה בגלות וממילא זה הביא למהלך של ההוצאה מן הבכח לגאולה, אלא הכוונה שהאור הפנימי של הגאולה היה של האבות, וגם כאשר יש את הגאולה, למעשה ההתדבקות נשארת בהבטחתי ולא קיימתי, זהו עומק המהלך שנקודת הבפועל לא מעלימה אף הבכח, כביכול שהוא עדיין לא יצא לבפועל, כי הרי שתי הבחינות קיימות תמיד, למעלה מנקודת ההתחלקות של הזמן, אלא בשורש הדברים, שתי ההבחנות נמצאות, ולעולם, כל דבר ודבר, יש את הבחינות הללו, של נקודת האבות, ושל נקודת משה. ההתדבקות בנקודה המושגת היא הבחינת משה, וההתדבקות בנקודה הלא מושגת היא אותה בחינה של האבות.

רש"י אומר, ויאמר אליו אני ה', נאמן לשלם שכר טוב למתהלכים לפניו, ולא לחינם שלחתיך, כי אם לקיים את דברי שדיברתי לאבות ראשונים, כלומר, הקב"ה אומר למשה רבנו, לא לחינם שלחתיך, אלא מה כן? כי אם לקיים את דברי שדיברתי לאבות הראשונים. כלומר משה הוא רק אותה נקודה שבא להוציא מן הבכח לבפועל, את האבות, זו נקודת כוחו של משה, כי אם

לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים, הכח של משה רבנו היא ההוצאה מהבכח לבפועל, של כח האבות, זהו כוחו של משה, זה כח הגאולה, כי אם לקיים דברי שדברתי לאבות, מה שדבר ה' מתגלה באבות, להוציא את דבר ה', מן הכח לבפועל, זה כוחו של משהרבנו, לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים.

אבל באמת אנחנו רואים שסוף דבר, דור המדבר, זולת יהושע וכלב, אף אחד לא נכנס לארץ ישראל, נמצא א"כ, שכל המהלך של משה, של ההוצאה מן הכח לפועל, שתכלית הגאולה כמו שמבואר כאן בפסוק, להביא את ישראל לארץ ישראל, והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי ידי לתת אותה לאברהם יצחק ויעקב, כביכול על פני השטח זהלא התקיים, כלומר היה כאן מהלך של נסיון להוציא את ההבטחה של הקב"ה מן הבכח לבפועל, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, אבל יש המשך לכל זה, והקימותי את בריתי לתת להם את ארץ כנען, וזה היה המהלך כביכול שמשה מוליך להביא את בני ישראל לארץ ישראל, וההוצאה מהבכח לפועל הגמור, אבל כשמגיעה הנקודה האחרונה, של ההוצאה מהבכח לבפועל, היא ההבאה לארץ ישראל, שם הדבר לא יכול לצאת לבפועל, שמה מתגלה שהנקודה נשארת כמו שהיא בבכח והיא לעולם לא יצתה לבפועל. זה לא שהנקודה האחרונה לא יצאה מהבכח לבפועל, אל זה גילוי עצמי שהדבר נשאר בבכח, ואי אפשר להוציא מן הבכח לבפועל, זה גילוי שהעומק הפנימי תמיד נשאר במהלך של בכח, ודייקא זה סוד הגאולה, הכניסה לארץ ישראל היא במהלך של בכח ולא במהלך של בפועל, קודם היה גלות, והצפיה והכמיה, בשוב ה' את שיבת ציון, זו הנקודה של הבכח, ושם החיות של הכנס"י בכל ימי הגלות מכח הצפיה, לנקודת הבפועל, אבל ההתדבקות היא בבכח ולא בבפועל, וגם כאשר נמצאים בארץ ישראל עדיין זו לא גאולה שלמה, עד שיש בית המקדש השלישי, שאינו חרב, נמצא ששורש החיות של כל שית אלפי שנים, היא ההתדבקות בנקודה של הבכח, ובבעומק כאשר תבא הגאולה, אין הכוונה שזה יצא מן הבכח לבפועל, כפשוטו, אלא תהיה השלמה של ההתדבקות בנקודה כמות שהיא, בבכח, זה סוד הגאולה, כלומר המהלך שמבורר כאן שמחד, כל הכח של משה רבנו כי אם לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים, הבטחתי ולא קיימתי והמהלך של משה להוציא מן הבכח לבפועל אבל המהלך הזה לא נגמר, הוא לא יכול לבא לידי הוצאה גמורה וכאשר הוא לא יוצא, לבפועל, למעשה, הוא נשאר בשורשו בבכח, ודייקא מתגלה המהלך של ארץ ישראל, שבכח תפילה שבכח האבות, משה רבנו מתפלל להיכנס לארץ ישראל, אבל התפילה נשארת בבכח אבל היא לא יוצאת לפועל, אל תוסף דבר עוד אלי בדבר הזה, הקב"ה אומר לו התפילה, שלך, הרצון שלך נשאר בכח אבל לא יוצא לבפועל, זה גופא הבחינה של ארץ ישראל, כלומר, כל ימיו של משה, היה מהלך להוציא את הדבר מן הבכח לבפועל, ובסוף ימיו הוא מגיע לנקודה כי ידעתי כי אחרי מותי השחת תשחיתון, כלומר הכל נשאר כביכול במהלך של בכח ולא הצליח לצאת לבפועל, זה גופא החזרה אל שורש האבות, לנקודת סוד הגאולה בעצם, הכניסה לארץ ישראל, כלומר, יש מהלך של בכח, מהלך של נסיון להוציא את הרצון מן הכח לבפועל, והגילוי העצמי שאי אפשר להשלים את המהלך של ההוצאה מן הכח לפועל, ולעולם הנקודה של הכח נשארת נקודה נעלמת, נשארת בכח, ודייקא ההתדבקות לנקודת הבכח היא סוד הגאולה, עד שיבא משיח ונזכה להיכלל באמונה השלמה, שהיא ההתדבקות בנקודה 1 של הבכח ולא הרצון להוציא אותו לבפועל, שזה סוד שלמות האמונה ואז נכללים לגמרי, בו יתברך.

- [\[וארא 1\]](#)
- [\[פרשה תשס"ה 2\]](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur/וארא-014-פרשתהשבועתשסה-014>

Links

[1] <https://bilvavi.net/vaeira>

[2] <https://bilvavi.net/5765parsha>